# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudce Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **V. H. L.**, zastoupený Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2024, č. j. OAM-1703/ZA-ZA11-HA15-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 5. 2024, č. j. 20 Az 11/2024 - 20,

**takto:**

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

## Odůvodnění:

### I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dne 14. 12. 2023 v České republice o mezinárodní ochranu. Uvedl, že v roce 2020 byla ve Vietnamu velká povodeň, při které s manželkou přišli o dům, a proto potřebuje vydělat peníze. O mezinárodní ochranu požádal z důvodu, že by chtěl zůstat v České republice, aby zde mohl pracovat a pomáhat finančně rodině ve Vietnamu. Také by chtěl zaplatit dluh, který v zemi původu má. Ve Vietnamu neměl nikdy žádné problémy, ani se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. Při odjezdu z vlasti neměl žádné potíže. V případě návratu do vlasti se obává toho, že nemá kde bydlet, má velké dluhy a nemá peníze na splacení. Zbývá mu splatit asi 500 000 Kč bez úroků. Výši úroků nezná. Závěrem pohovoru zopakoval, že by chtěl dostat azyl, aby mohl v České republice pracovat.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne ze dne 30. 1. 2024, č. j. OAM-1703/ZA-ZA11-HA15-2023 (dále též jen „napadené rozhodnutí) zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“).

[3] Proti tomuto závěru žalobce brojil žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Soud shledal, že nebyly splněny podmínky stanovené v § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce netvrdil ve správním řízení žádné azylově relevantní důvody pro postup podle § 12 zákona o azylu, ani ve správním řízení nenamítal, že by mu hrozilo nebezpečí odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný správně identifikoval důvody podání žádosti žalobce jako toliko ekonomické. Soud rovněž uzavřel, že účelem žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha o legalizaci pobytu. Žalobce přesto, že byl již ve správním řízení zastoupen advokátem, který byl seznámen s podklady pro rozhodnutí, žádné doplnění dokazování nenavrhl a další skutečnosti ke své žádosti netvrdil. V ničím nepodložené změně a gradaci azylového příběhu v žalobě shledal krajský soud prvky účelovosti. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce jasně uvedl, že ve Vietnamu neměl nikdy žádné problémy. Žalovaný se nemohl podrobněji či více zabývat obavami žalobce z věřitelů, neboť žalobce tuto skutečnost do podání žaloby ve správním řízení neuváděl.

## II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[5] V ní uvedl, že bez svého zavinění přišel při povodních v roce 2020 o obydlí – dům, ve kterém vedl rodinnou domácnost. Byli tedy nucení odejít k rodině manželky, kde není možné, aby svou domácnost spolu vedli; stěžovatel se proto domnívá, že jsou dány důvody minimálně pro poskytnutí humanitárního azylu. Strach o jeho život v zemi původu a zajištění ochrany před tamějšími lichváři dle něj je důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou humanitárního azylu, či doplňkové ochrany, avšak soud se bez dalšího těmito skutečnostmi nezabýval.

[6] Stěžovatel opakovaně namítl, že správní orgán a následně soud nedostatečně posoudily jeho osobní poměry a závazky při rozhodování o jeho žádosti o azyl podle §16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatel od počátku řízení poskytl veškeré relevantní informace o svých finančních problémech, včetně lichvářských půjček v zemi původu, ale ty byly správním orgánem a soudem ignorovány. Krajský soud jeho situaci bagatelizoval a nesprávně vyhodnotil jeho žádost o azyl jako snahu získat práci v ČR, aniž by se zabýval jeho tíživou finanční situací a rizikem vážné újmy způsobené lichváři. Stěžovatel argumentuje, že správní orgán měl zohlednit mezinárodní zprávy o praktikách lichvářů a posoudit jeho situaci z hlediska humanitárních důvodů dle §14 a hrozby vážné újmy dle §14a zákona o azylu. Dále poukazuje na to, že ztratil obydlí kvůli povodni, nikoli vlastní vinou, a že v případě návratu do vlasti mu hrozí pronásledování a nelidské zacházení ze strany věřitele.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření setrval na důvodnosti a správnosti své argumentace uvedené v napadeném rozhodnutí, které ostatně přitakal i krajský soud v napadeném rozsudku; navrhl proto odmítnutí podané kasační stížnosti jako nepřijatelné.

## III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1. kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2. kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3. kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4. pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Kasační stížnost **je nepřijatelná**.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Shledal přitom, že napadený rozsudek splňuje beze zbytku kritéria přezkoumatelnosti (viz např. rozsudky ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38). Z jeho odůvodnění je zjevné, že soud rozhodnutí žalovaného přezkoumal a že se žalobními námitkami zabýval. Z rozsudku jsou patrné úvahy, z nichž soud vycházel, a je seznatelné, z jakých důvodů soud ke svým závěrům dospěl. Za řádně odůvodněné kasační soud považuje též závěry krajského soudu o nenaplnění podmínek § 12 a § 14a zákona o azylu.

[12] Žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany. Správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Není ovšem jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz rozsudek ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, č. 181/2004 Sb. NSS). Judikatura dospěla k závěru, že pokud žadatel uvádí pouze důvody ekonomické, nemůže namítat, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav, pokud nezjišťoval důvody jiné, žadatelem neuvedené (viz rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, a ze dne 25. 7. 2013, č. j. 2 Azs 5/2013 - 27).

[13] Nejvyšší správní soud se shoduje s krajským soudem, že stěžovatel nejenže neuvedl žádný důvod relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, ale z jeho odpovědí přímo vyplynulo, že jeho motivy jsou čistě ekonomické. Neuvedl-li stěžovatel ve správním řízení azylově relevantní potíže či obavy, nelze žalovanému (popřípadě soudu) vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu (viz unesení ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 250/2020 - 33, nebo ze dne 22. 9. 2021, č. j. 2 Azs 161/2021-29).

[14] Kasační soud se opakovaně situací vietnamských dlužníků žádajících o azyl zabýval (srov. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020 - 30, nebo ze dne 25. 9. 2023,

č. j. 5 Azs 99/2023 - 31, či ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023 - 32 a další). Dospěl přitom k závěru, že ve Vietnamu jsou reálně zajištěny mechanismy účinné ochrany například u policie či jiného státního orgánu a že vietnamská legislativa postihuje případy lichvy. Dále uvedl, že je-li ve Vietnamu státními orgány postihována nejenom lichva, ale i samotné nelegální poskytování půjček (příjemce těchto půjček je považován za oběť trestného činu), nelze bez dalších konkrétních informací předpokládat, že dlužník nebude ze strany státních orgánů chráněn před výrazně závažnějším jednáním, které by spočívalo v násilném vymáhání těchto pohledávek (srov. usnesení č. j. 5 Azs 99/2023 - 31, bod 21). V této věci je klíčové, že stěžovatel žádné konkrétní obavy ve své žádosti neuvedl. Kasační soud souhlasí s krajským soudem též v tom, že následná gradace azylového příběhu v podané žalobě a kasační stížnosti neodpovídá skutečnostem uvedeným v řízení před žalovaným a není ani ničím podložená. Azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu tak ani kasační soud neshledal.

[15] Závěrem soud připomíná, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (viz například rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 46).

[16] S ohledem na shora uvedené skutečnosti soud uzavírá, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů. Procesně úspěšnému žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu